

दिव्यांग व्यक्ती हक्क अधिनियम, २०१६
नुसार महसूल व वन विभागातील, महसूल
आस्थापनेवरील गट-अ ते गट-ड या
संवर्गातील पदांकरीता दिव्यांगासाठी शासन
सेवेत पदे सुनिश्चित करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
महसूल व वन विभाग
शासन निर्णय क्र. संकीर्ण- २०२०/प्र.क्र.७९/ई-१अ
हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा मार्ग,
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२
दिनांक:- २९ जून, २०२१

वाचा :- १) दिव्यांग व्यक्ती हक्क अधिनियम, २०१६

२) केंद्र शासनाच्या सामाजिक न्याय व अधिकारिता मंत्रालय, नवी दिल्ली यांची दि.०४.०१.२०२१ ची
अधिसूचना.

३) शासन निर्णय, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग क्र.दिव्यांग २०१९/प्र.क्र.२५१/ दि.क.२,
दि.१२.११.२०२०

४) शासन निर्णय, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग क्र.दिव्यांग २०१९/प्र.क्र.२५१/ दि.क्र.२,
दि.०२.०२.२०२१

प्रस्तावना :-

दिव्यांग व्यक्ती हक्क अधिनियम २०१६ मधील कलम ३३ नुसार दिव्यांगासाठी शासन सेवेतील पदांची पदसुनिश्चिती करणे आवश्यक आहे. यासाठी केंद्र शासनाने दि.०४.०१.२०२१ च्या अधिसूचनेन्वये दिव्यांगासाठी सुनिश्चित केलेल्या पदांची यादी करून सदर यादी केंद्र शासनाच्या www.disabilityaffairs.gov.in या संकेतस्थळावर Policy/Act/Rules-Notification येथे List Of Post Identification suitable for Persons with Benchmark Disability notified on ०४.०१.२०२१ या शिर्षाखाली प्रसिध्द केली आहे. सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाने दि.०७.१०.२०१६ च्या शासन निर्णयान्वये, राज्य शासनाच्या आस्थापनेवरील पदे दिव्यांगासाठी सुनिश्चित करण्याबाबतच्या सूचना निर्गमित केल्या आहेत. सदर शासन निर्णयातील निर्देशास अनुसरून महसूल विभागाच्या अधिनस्त आस्थापनेवरील गट-अ ते गट-ड या संवर्गातील पदांकरीता दिव्यांगासाठी शासन सेवेत पदे सुनिश्चित करणे, तसेच ३ वर्षांपेक्षा जास्त नसेल इतक्या नियत कालांतराने दिव्यांगासाठी सुनिश्चित केलेल्या शासन सेवेतील जागांच्या यादीचे पुनर्विलोकन करून सदर पदे नव्याने दिव्यांग प्रवर्गासाठी सुनिश्चित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:-

दिव्यांग व्यक्ती हक्क अधिनियम, २०१६ मधील कलम ३३ नुसार राज्य शासनाच्या अखत्यारितील दिव्यांगासाठीची पदे सुनिश्चित करण्यासाठी केंद्र शासनाच्या सामाजिक न्याय व अधिकारीता मंत्रालय, नवी दिल्ली यांनी दि.०४.०१.२०२१ च्या अधिसूचनेन्वये दिव्यांगासाठी सुनिश्चित केलेल्या पदांची यादी प्रसिध्द केलेली आहे. त्यामध्ये नमुद केल्यानुसार केंद्र शासनाने पदसुनिश्चिती करून दिव्यांगासाठी पदे सुनिश्चित केलेली गट-अ ते गट-ड मधील जी

पदे राज्य शासनाच्या आस्थापनेवर आहेत अशा पदांबाबत, केंद्र शासनाने प्रसिध्द केलेल्या यादीतील ज्या पदांची कर्तव्ये व जबाबदाऱ्या, कामाचे स्वरूप व प्रचलित वेतनश्रेणी राज्य शासन सेवेतील पदांशी समान आहेत अशा पदांची पदनामे जरी भिन्न असली तरी राज्य शासन सेवेतील ती पदे दिव्यांगासाठी सुनिश्चित राहतील, तसेच राज्य शासनाच्या आस्थापनेवरील उपरोक्त पदांव्यतिरीक्त जी पदे अस्तित्वात आहेत, अशा पदासंदर्भात दिव्यांगासाठी पदसुनिश्चितीचा प्रस्ताव संबंधित विभागांनी सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाच्या दिनांक १२.११.२०२० रोजीच्या शासन परिपत्रकान्वये गठीत केलेल्या तज्ञ समितीसमोर पाठवावेत, अशा सुचना सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाने दि.०२.०२.२०२१ च्या शासन निर्णयान्वये दिलेल्या आहेत.

२. त्यास अनुसरून केंद्र शासनाने निर्गमित केलेल्या दि.०४.०१.२०२१ रोजीच्या अधिसूचनेतील दिव्यांगासाठी सुनिश्चित केलेल्या गट-अ ते गट-ड संवर्गाकरिता प्रसिध्द केलेल्या यादीतील पदे विचारात घेऊन, तसेच महसूल विभागातील पदांबाबत सामाजिक न्याय विभागांतर्गत तज्ञ समितीच्या दिनांक २२ व २३ फेब्रुवारी, २०२१ व दि. २१ जून, २०२१ रोजीच्या बैठकीत शिफारस केल्यानुसार महसूल विभागातील गट-अ ते गट-ड संवर्गातील पदाकरीता **विवरणपत्र-अ** मध्ये दर्शविल्याप्रमाणे दिव्यांगासाठीची पदे सुनिश्चित करण्यात येत आहेत.

३. सदर शासन निर्णय, केंद्र शासनाच्या सामाजिक न्याय व अधिकारीता मंत्रालय, नवी दिल्ली यांची दि.०४.०१.२०२१ ची अधिसूचना व सामाजिक न्याय विभागाच्या दि.०२.०२.२०२१ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये दिलेल्या सुचनेनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

४. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक क्र. २०२१०६२९१६५४३५२६१९ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

सहपत्र :- विवरणपत्र-अ

(डॉ. माधव वीर)

सह सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा.राज्यपाल यांचे सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई.
२. मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
३. मा. उपमुख्यामंत्री यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
४. मा.मंत्री (महसूल), यांचे खाजगी सचिव, महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
५. मा.राज्यमंत्री (महसूल), यांचे खाजगी सचिव, महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
६. मा.विरोधी पक्षनेता, विधान परिषद / विधानसभा विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
७. मा. विधानसभा/ विधान परिषद सर्व सदस्य, विधान मंडळ सचिवालय, मुंबई.
८. मा.मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई.

९. अपर मुख्य सचिव (महसूल), महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१०. प्रधान सचिव, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
११. सर्व विभागीय आयुक्त.
१२. सर्व जिल्हाधिकारी.
१३. सर्व सह सचिव / उप सचिव, महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१४. कक्ष अधिकारी (ई-१, ई-२, ई-३, ई-७ ई-९ ई-१०), महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१५. निवडनस्ती / कार्यासन ई-१ (अ).

महसूल व वन विभाग

दिव्यांग व्यक्ती हक्क अधिनियम, २०१६ मधील कलम ३३ नुसार, महसूल विभागातील दिव्यांगांसाठी गट-अ ते गट-ड या संवर्गातील पदांची पदसुनिश्चिती करणेबाबत.

“विवरणपत्र - अ ”

अ.क्र	पदनाम	शारिरीक पात्रता	दिव्यांग प्रवर्ग
गट- अ			
१	अपर जिल्हाधिकारी	S, ST, W, BN, RW. SE, H, C.	a) B, LV b) D, HH, c) OA, OL, OAL, CP, LC, DW, AAV, d) ASD (M), ID, SLD, MI e) MD involving (a) to (d) above
२	उप जिल्हाधिकारी	S, ST, W, BN, RW. SE, H, C.	a) B, LV b) D, HH, c) OA, OL, OAL, CP, LC, DW, AAV, d) ASD (M), ID, SLD, MI e) MD involving (a) to (d) above
३	तहसिलदार	S, ST, W, BN, RW. SE, H, C.	a) B, LV b) D, HH, c) OA, OL, OAL, CP, LC, DW, AAV, d) ASD (M), ID, SLD, MI e) MD involving (a) to (d) above
गट- ब (राजपत्रित)			
४	नायब तहसिलदार	S, ST, W, BN, RW. SE, H, C.	a) B, LV b) D, HH, c) OA, OL, OAL, CP, LC, DW, AAV, d) ASD (M), ID, SLD, MI e) MD involving (a) to (d) above
गट- ब (अराजपत्रित)			
५	स्विय सहायक / लघुलेखक (उच्चश्रेणी)	S, ST, W, L, RW, SE, H, C,	a) B, LV c) OA, OL, BL, OAL, CP, LC, Dw, AAV, d) SLD, MI e) MD involving (a) to (d) above
६	स्विय सहायक / लघुलेखक (निम्नश्रेणी)	S, ST, W, MF, SE, H,	a) B, LV c) OA, OL, BL, OAL, CP, LC, Dw, AAV, d) SLD, MI e) MD involving (a) to (d) above

गट- क			
७	मंडळ अधिकारी	S, ST, W, BN, L, KC, PP, MF, SE, H, C,	a) LV b) HH c) OA, OL, LC, Dw, AAV d) ASD (M), , SLD, MI e) MD involving (a) to (d) above
८	अव्वल कारकून	S, ST, W, RW, H, C, MF,	a) B, LV b) D, HH, c) OA, OL BA,, BL, OAL, CP, LC, Dw, AAV, d) ASD (M), SLD, MI e) MD involving (a) to (d) above
९	लिपिक टंकलेखक/ महसूल सहायक	S, ST, W, BN, RW, SE, H, C, MF	a) B, LV b) D, HH, c) OA, OL, BL, BA, OAL, CP, LC, Dw, AAV, MDy d), ASD (M,MoD), ID, SLD MI e) MD involving (a) to (d) above
१०	तलाठी	S, ST, W, BN, L, KC, PP, MF, SE, H, C,	a) LV b) HH c) OA, OL, LC, DW, AAV d) ASD (M), ID, SLD, MI e) MD involving (a) to (d) above
गट- ड			
११	शिपाई	S, ST, W, L, KC, PP, MF, RW, SE, C	a) B, LV b) D, HH, c) OA, OL, OAL, CP, LC, Dw, AAV, d), ASD (M,MoD), ID, SLD MI e) MD involving (a) to (d) above

Abbreviations :-

Sr. No.	Abbreviation	Long Form	Sr. No.	Abbreviation	Long Form
१	B	Blind	९	DW	Dwarfism
२	LV	Low Vision	१०	AAV	Acid Attack Victim
३	D	Deaf	११	ASD	Autism Spectrum Disorder (M-Mild)
४	HH	Hearing Handicapped	१२	ID	Intellectual Disability
५	OL	One Leg	१३	SLD	Special Learning Disability
६	OAL	One Arm and One Leg	१४	MI	Mental Illness
७	CP	Cerebral Palsy	१५	MD	Multiple Disabilities
८	LC	Leprosy Cured.	१६	M MoD	Mild Moderate

Abbreviations :-

Sr. No.	Abbreviation	Long Form	Sr. No.	Abbreviation	Long Form
१	S	Sitting	७	PP	Pulling and Pushing
२	ST	Standing	८	MF	Manipulation With Fingers
३	W	Walking	९	SE	Seeing
४	BN	Bending	१०	H	Hearing
५	L	Lifting	११	C	Communication
६	KC	Kneeling & Crouching	१२	RW	Reading & Writing